

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2021/1456

z dnia 2 czerwca 2021 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 przez określenie warunków, zgodnie z którymi warunki handlowe dotyczące usług rozliczeniowych świadczonych w odniesieniu do instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym są uznawane za uczciwe, rozsądne, niedyskryminacyjne i przejrzyste

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 4 ust. 3a akapit trzeci,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 zmieniono rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/834 ⁽²⁾. Zmiany te obejmują m.in. nałożenie na członków rozliczających i klientów członków rozliczających, którzy świadczą usługi rozliczeniowe, bezpośrednio lub pośrednio, („podmioty świadczące usługi rozliczeniowe”) obowiązku świadczenia tych usług na podstawie uczciwych, rozsądnych, niedyskryminacyjnych i przejrzystych (ang. *fair, reasonable, non-discriminatory and transparent*, „FRANDT”) warunków handlowych. Aby zagwarantować pewność prawa podmiotom świadczącym usługi rozliczeniowe oraz ich potencjalnym lub obecnym klientom, konieczne jest określenie warunków, zgodnie z którymi warunki handlowe są uznawane za warunki FRANDT.
- (2) Biorąc pod uwagę, że celem art. 4 ust. 3a rozporządzenia (UE) nr 648/2012 jest ułatwienie dostępu do rozliczeń klientom, których aktywność na rynku instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym charakteryzuje się niewielkim wolumenem i którzy napotykają trudności w dostępie do rozliczania centralnego, oraz uwzględniając znaczenie dostępu do rozliczania centralnego dla kontrahentów podlegających obowiązkowi rozliczania, niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do świadczenia usług rozliczeniowych w odniesieniu do kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, które podlegają obowiązkowi rozliczania na podstawie art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 648/2012. Aby zapewnić równe warunki działania oraz zadbać o to, by klienci w Unii czerpali korzyści z warunków handlowych FRANDT, niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie w przypadku, gdy te usługi rozliczeniowe są świadczone w Unii.
- (3) Aby zapewnić przejrzystość, podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny opisać proces prowadzący do uzgodnienia warunków umownych i ustanowienia procesów operacyjnych na potrzeby usług rozliczeniowych („proces onboarding”) oraz udostępnić na swoich stronach internetowych formularz zapytania ofertowego. Z tego samego powodu wszystkie podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny ujawniać potencjalnym klientom informacje na temat najważniejszych warunków handlowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/834 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 w odniesieniu do obowiązku rozliczania, zawieszania obowiązku rozliczania, wymogów dotyczących zgłaszania, technik ograniczania ryzyka związanego z kontraktami pochodnymi będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, które nie są rozliczane przez kontrahenta centralnego, rejestracji repozytoriów transakcji i nadzoru nad nimi, a także wymogu dotyczącego repozytoriów transakcji (Dz.U. L 141 z 28.5.2019, s. 42).

- (4) Podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny być w stanie kontrolować ryzyko związane ze świadczeniem takich usług; niemniej zharmonizowana ocena ryzyka dotycząca potencjalnych i obecnych klientów powinna zapewnić uczciwe i niedyskryminacyjne warunki handlowe, z uwzględnieniem kosztów i ryzyk. Niektóre podmioty świadczące usługi rozliczeniowe są już zobowiązane do oceny ryzyka stwarzanego przez klientów zgodnie z kryteriami określonymi w art. 25 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/589 ⁽³⁾. Aby zapewnić zharmonizowaną ocenę ryzyka stwarzanego przez klientów, a jednocześnie zmniejszyć obciążenie regulacyjne dla podmiotów świadczących usługi rozliczeniowe oraz uniknąć powielania i sprzeczności przepisów, wszystkie podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny przeprowadzać ocenę klientów na podstawie kryteriów określonych w art. 25 wspomnianego rozporządzenia delegowanego.
- (5) W celu zapewnienia, aby warunki handlowe były rozsądne, a ustalenia umowne – bezstronne i racjonalne, opłaty, ceny i zniżki powinny opierać się na obiektywnych kryteriach, obejmujących m.in. rozliczone wolumeny, schematy rozliczeń oraz potrzeby i wymagania klienta. Aby uniknąć niezrównoważonych struktur ustalania cen i konfliktu interesów, opłaty, ceny i zniżki należy starannie ustalać. W opłatach przenoszących koszty na klientów należy wyraźnie rozróżnić koszty bezpośrednio związane ze świadczeniem usług rozliczeniowych na rzecz danego klienta oraz koszty związane ze świadczeniem usług rozliczeniowych ogółem, oddzielnie dla każdej pozycji kosztów, obejmujących m.in. koszty IT, koszty licencji oraz koszty zarządzania zabezpieczeniami.
- (6) W warunkach umownych należy określić warunki i kryteria regulujące przyjmowanie transakcji przedstawionych przez klientów do rozliczenia oraz prawo podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe do zawieszenia usług rozliczeniowych oraz do likwidacji lub zamknięcia pozycji klienta. Odstępstwo od tych warunków i kryteriów powinno być możliwe, jeżeli wynika z racjonalnych przesłanek i jest należycie uzasadnione, w tym wówczas, gdy ma to na celu kontrolę ryzyka związanego ze świadczeniem usług rozliczeniowych.
- (7) Aby zapewnić przewidywalność i ciągłość usług rozliczeniowych, podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny stosować okres wypowiedzenia nie krótszy niż sześć miesięcy w przypadku rozwiązywania umów lub zmian, które w istotny sposób wpływają na uzgodnione warunki. Krótszy okres wypowiedzenia powinien być możliwy, jeżeli wynika z racjonalnych przesłanek i jest należycie uzasadniony, w tym wówczas, gdy ma to na celu kontrolę ryzyka związanego ze świadczeniem usług rozliczeniowych.
- (8) Z warunków handlowych FRANDT powinni móc korzystać zarówno potencjalni, jak i obecni klienci. Z nowych warunków potencjalni klienci będą mogli korzystać od daty rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia, natomiast podmiotom świadczącym usługi rozliczeniowe i obecnym klientom należy zapewnić wystarczająco dużo czasu na dokonanie przeglądu i, w stosownych przypadkach, dostosowanie warunków handlowych uzgodnionych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.
- (9) Art. 4 ust. 3a rozporządzenia (UE) nr 648/2012 wszedł już w życie i ma zastosowanie od dnia 18 czerwca 2021 r. Aby zagwarantować pewność prawa w zakresie warunków, zgodnie z którymi warunki handlowe są uznawane za warunki FRANDT, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym. Aby jednak zapewnić podmiotom świadczącym usługi rozliczeniowe wystarczająco dużo czasu na przygotowanie się do stosowania niniejszego rozporządzenia, jego stosowanie należy odroczyć,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zakres stosowania

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do członków rozliczających i klientów, którzy świadczą usługi rozliczeniowe w Unii, bezpośrednio lub pośrednio, („podmioty świadczące usługi rozliczeniowe”), w przypadku gdy usługi te są świadczone w odniesieniu do kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, które podlegają obowiązkowi rozliczania na podstawie art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 648/2012.

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/589 z dnia 19 lipca 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających wymogi organizacyjne dla firm inwestycyjnych prowadzących handel algorytmiczny (Dz.U. L 87 z 31.3.2017, s. 417).

*Artykuł 2***Uczciwe, rozsądne, niedyskryminacyjne i przejrzyste warunki handlowe**

Warunki handlowe dotyczące usług rozliczeniowych świadczonych przez podmioty świadczące usługi rozliczeniowe uznaje się za uczciwe, rozsądne, niedyskryminacyjne i przejrzyste, jeżeli spełniają one wymogi określone w załączniku.

*Artykuł 3***Przepis przejściowy**

Warunki handlowe dotyczące usług rozliczeniowych uzgodnione przed dniem 9 września 2021 r. poddaje się przeglądowi i – gdy jest to konieczne, by spełnić wymogi określone w załączniku – dokonuje się ich zmiany do dnia 9 września 2022 r.

*Artykuł 4***Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 9 marca 2022 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 2 czerwca 2021 r.

W imieniu Komisji
Ursula VON DER LEYEN
Przewodnicząca

ZAŁĄCZNIK

1. Przejrzystość procesu onboardingu

- 1.1. Podmiot świadczący usługi rozliczeniowe publikuje na swojej stronie internetowej opis procesu prowadzącego do uzgodnienia warunków umownych i ustanowienia procesów operacyjnych na potrzeby usług rozliczeniowych („proces onboardingu”). Opis zawiera następujące elementy:
 - a) poszczególne etapy tego procesu;
 - b) szacowany czas realizacji poszczególnych etapów tego procesu;
 - c) formularz wniosku składanego w celu otrzymania oferty dla nowego klienta od podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe („formularz zapytania ofertowego”), jak określono w pkt 2;
 - d) kluczowe dokumenty, które potencjalny klient ma przedłożyć podmiotowi świadczącemu usługi rozliczeniowe wraz z formularzem zapytania ofertowego.
- 1.2. Potencjalni klienci mogą skorzystać z formularza zapytania ofertowego określonego w pkt 2 albo z dowolnego innego formularza zapytania ofertowego.
- 1.3. Podmiot świadczący usługi rozliczeniowe, który decyduje się nie składać oferty w odpowiedzi na zapytanie ofertowe, bez zbędnej zwłoki informuje o tym potencjalnego klienta.

2. Formularz zapytania ofertowego

- 2.1. Formularz zapytania ofertowego zawiera:
 - a) informacje o potencjalnym kliencie:
 - (i) nazwę prawną;
 - (ii) identyfikator podmiotu prawnego (LEI);
 - (iii) informacje, czy potencjalny klient jest kontrahentem finansowym czy niefinansowym oraz czy podlega obowiązkowi rozliczania zgodnie z art. 4a lub 10 rozporządzenia (UE) nr 648/2012;
 - (iv) sektor działalności;
 - b) informacje na temat dokumentów, które potencjalny klient ma przekazać podmiotowi świadczącemu usługi rozliczeniowe w ramach procesu onboardingu;
 - c) informacje na temat odnośnych kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, w tym informacje, czy kontrakty te podlegają obowiązkowi rozliczania zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) nr 648/2012;
 - d) wszelkie informacje lub dokumenty, które potencjalny klient ma przekazać podmiotowi świadczącemu usługi rozliczeniowe, aby umożliwić temu podmiotowi złożenie szczegółowej oferty na podstawie pełnych informacji dotyczącej następujących kwestii:
 - (i) zakresu każdej usługi rozliczeniowej w odniesieniu do kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym;
 - (ii) opłat, kosztów i zniżek;
 - (iii) wyników oceny, o której mowa w art. 25 rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/589;
 - (iv) warunków umownych;
 - (v) akceptowanych zabezpieczeń;
 - (vi) mających zastosowanie redukcji wartości;
 - (vii) kryteriów przyjmowania zleceń;
 - (viii) warunków zawieszenia jakichkolwiek usług rozliczeniowych lub likwidacji bądź zamknięcia jakichkolwiek pozycji;
 - (ix) warunków rozwiązania umowy o świadczenie usług rozliczeniowych;
 - (x) wymogów w zakresie IT.

3. Ujawnienie warunków handlowych

- 3.1. Oferta przedstawiona przez podmiot świadczący usługi rozliczeniowe w odpowiedzi na kompletne zapytanie ofertowe zawiera następujące elementy przedstawione w sposób jasny i uporządkowany:
- informacje, o których mowa w następujących przepisach:
 - art. 38 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 648/2012;
 - art. 39 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 648/2012;
 - warunki, na jakich podmiot świadczący usługi rozliczeniowe oferuje swoje usługi rozliczeniowe, w tym warunki, które są szczególnie dla potencjalnego klienta;
 - akceptowane zabezpieczenia;
 - mające zastosowanie redukcje wartości;
 - kryteria przyjmowania zleceń;
 - warunki zawieszenia jakichkolwiek usług rozliczeniowych lub likwidacji bądź zamknięcia jakichkolwiek pozycji;
 - warunki rozwiązania umowy o świadczenie usług rozliczeniowych;
 - wszelkie mające zastosowanie rozwiązania i wymogi w zakresie IT.

4. Ocena kontroli ryzyka

- 4.1. Podmiot świadczący usługi rozliczeniowe przeprowadza ocenę potencjalnego klienta lub klienta zgodnie z art. 25 rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/589.
- 4.2. Podmiot świadczący usługi rozliczeniowe informuje potencjalnego klienta lub klienta o wyniku oceny, o której mowa w pkt 4.1.

W przypadku gdy wynik ten jest negatywny, podmiot świadczący usługi rozliczeniowe informuje potencjalnego klienta lub klienta, na jego wniosek, o głównych powodach negatywnej oceny oraz o kryteriach określonych w art. 25 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/589, które nie zostały spełnione.

5. Warunki handlowe

- 5.1. Warunki handlowe dotyczące świadczenia usług rozliczeniowych uzgodnione między podmiotem świadczącym usługi rozliczeniowe a klientem są określone na piśmie, są jasne i kompletne oraz obejmują wszystkie zasadnicze warunki świadczenia usług rozliczeniowych.

6. Opłaty i koszty przenoszone

- 6.1. Opłaty, ceny i zniżki są przejrzyste i oparte na obiektywnych kryteriach.
- 6.2. W warunkach handlowych podaje się informacje o wszelkich opłatach pobieranych od klienta, które przenoszą na niego koszty związane ze świadczeniem usług rozliczeniowych („koszty przenoszone”).
- 6.3. Wszystkie opłaty, ceny, zniżki i koszty przenoszone uzgodnione między podmiotem świadczącym usługi rozliczeniowe a klientem są wyraźnie określone w warunkach handlowych.

7. Odmowa realizacji zleceń rozliczeniowych, zawieszenie usług, likwidacja lub zamknięcie pozycji klienta oraz okresy wypowiedzenia

- 7.1. Podmiot świadczący usługi rozliczeniowe nie może odmówić realizacji wniosku klienta o rozliczenie kontraktu pochodnego będącego przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym („zlecenie rozliczeniowe”), który spełnia uzgodnione warunki i kryteria przyjmowania takich zleceń, chyba że taka odmowa jest racjonalna i należyście uzasadniona, w którym to przypadku podmiot świadczący usługi rozliczeniowe przedstawia klientowi, na jego wniosek, pisemne uzasadnienie odmowy.

- 7.2. Podmiot świadczący usługi rozliczeniowe może zawiesić usługi rozliczeniowe bądź zlikwidować lub zamknąć pozycje klienta wyłącznie wówczas, gdy spełnione są uzgodnione warunki i kryteria regulujące takie zawieszenie, likwidację lub zamknięcie, chyba że takie zawieszenie, likwidacja lub zamknięcie są racjonalne i należyście uzasadnione, w którym to przypadku podmiot świadczący usługi rozliczeniowe, na wniosek klienta, przedstawia mu na piśmie powody takiego postępowania.
- 7.3. Klient jest informowany z co najmniej sześciomiesięcznym wyprzedzeniem, chyba że krótszy okres wypowiedzenia jest rozsądny i należyście uzasadniony, o następujących kwestiach:
- a) rozwiązaniu umowy o świadczenie usług rozliczeniowych;
 - b) wszelkich istotnych zmianach warunków, na jakich świadczona jest usługa rozliczeniowa.
-